

USA

**ADVANCED METHODS OF ENSURING THE
QUALITY OF EDUCATION: PROBLEMS
AND SOLUTIONS**

INTERNATIONAL ONLINE CONFERENCE

WWW.INCOP.ORG

International Conferences

Open Access | Scientific Online | Conference Proceedings

ADVANCED METHODS OF ENSURING THE QUALITY OF EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS.

International online conference.

Date: 17th December-2025

“Advanced methods of ensuring the quality of education: problems and solutions”. Collection of scientific papers on materials of the international scientific-practical conference 17.12.2025, Pub. "ICP", Washington, USA, 149 p.

Editor:

Nicholas Gans
Current ICRA Editors
University of Texas at Arlington
Arlington (TX), USA
Email: nick.gans@uta.edu

The collection of published scientific papers is a scientific and practical publication, which includes scientific articles from students, teachers, candidates of sciences, doctoral students, and independent researchers. The articles contain a study that reflects the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is intended for students, doctoral students, teachers, researchers, practitioners, and those interested in the development trends of modern science.

All materials contained in the book, published in the author's version. The editors do not make adjustments in scientific articles. Responsibility for the information published in the materials on display, are the authors.

The electronic version of the collection is available online scientific publishing center
«ICP» Site center: incop.org

Date: 17th December-2025

**TA'LIMDA INTEGRATSIYA - SAMARADORLIK OMILI
INTEGRATION IN EDUCATION - A FACTOR OF EFFICIENCY**

Nurmatova Nargiza Saidovna

Qashqadaryo viloyati shahrisabz shahridagi 24- ixtisoslashgan maktab direktori,
oliy toifali ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ilmiy izlanishlarga kirishish, avvalo, pedagogika jamiyatning rivojlanish qonun-qoidalariiga tayangan holda taraqqiy etishiga xizmat qilar ekan, bugungi kunda ana shu jarayon avj pallasiga kirdi. Inson ongi taraqqiy etmas ekan, ijtimoiy hayot jahbalarida hech bir o'zgarish sezilmaydi. Modomiki, zamon jadal sur'atlarda o'zgarayotibdimi, demak, pedagogika va dars sifati ham shu o'zgarishlarga hamohang bo'lmos'hish darkor. Shularni nazarda tutgan holda biz ushbu qarashlarimizda fanlarning integratsiyalashuvi o'quvchilar dunyoqarashi va zamonaviy shakllanishiga bog'liq bo'lishi haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Ta'lim, integratsiya, savodli yozuv, tarbiya, mantiqiy tafakkur, innovatsiya.

Abstract: This article discusses that engaging in scientific research primarily serves the development of pedagogy in accordance with the laws and principles of societal growth, and today this process has reached its peak. If human consciousness does not develop, no changes can be observed in the spheres of social life. Since the times are changing rapidly, pedagogy and the quality of education must also align with these changes. Bearing this in mind, in this paper, we consider that the integration of subjects depends on students' worldview and modern formation.

Keywords: Education, integration, literacy, upbringing, logical thinking, innovation.

Maktabning asosiy vazifalaridan biri bolalarni har tomonlama rivojlantirishga, ravon, ongli, mazmunli o'qish, hisoblash, savodli yozuv, rivojlangan nutq va madaniyatini shakllantirish xulq-atvorli qilib tarbiyalash.- o'quvchilarning dunyoga yaxlit, o'zaro bog'liq bo'lgan qarashlarini shakllantirishdir. Milliy o'quv dasturining asosiy vazifalari maktabda o'quvchilarning imkoniyatlari va qiziqishlarini hisobga olgan holda ularning jadal intellektual rivojlanishini ta'minlash hamda o'quvchilarning kasbga moyilligini, bilim va ko'nikmalarini chuqur rivojlantirish kabilarga xizmat qiladi.¹

Hozirgi vaqtida maktablarda o'qitish va tarbiyalashni tashkil qilish jarayonida fanlararo integratsiya muammosiga yanada katta e'tibor berilmoqda. Zamonaviy dunyoda integratsiya tushunchasi juda keng qo'llaniladi va turli jihatlarda ko'rib chiqilmoqda.

Lotinchadan so'zma-so'z tarjima qilinganda "integrafio" - tiklash, to'ldirish, "ratsiya" to'liq, Binobarin, integratsiya - bu "bir butunga, har qanday elementlarning birligiga birlashish, qandaydir birlikni tiklash" demakdir. Integratsiya - bu differentsiatsiya

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022 - 2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" 2022 yil 28 yanvardagi PF-60-soni Farmoni. <https://lex.uz/docs/5841063>

Date: 17th December-2025

jarayonlari bilan birga yuzaga keladigan fanlarining yaqinlashuvni va aloqadorlik jarayoni va ta'limming sifat jihatidan yangi bosqichida sub'ektlararo aloqalarni amalga oshirishning yuqori shakli bo'lib, yangi butun blok, bilim qotishmasini yaratishga hissa qo'shadi. Dunyoqarashning asoslarini yaratadigan, insonga butun umr hamrohlilik qiladi. "Integratsiya" tushunchasi XVIII asrdayoq Spenser tomonidan izohlangan edi. Biz ham integratsiyani tafakkur o'stirish omili sifatida qarab, uni fanlararo aloqa hamda ta lim shakllarini sintezlash tarzida talqin etishga harakat qildik. Professor R.A.Mavlonova² shunday yozadi: "Integratsiya "butun" degan ma'noni bildiradi, demak, bu tafakkur o'sishi jarayonining turli qism va integratsiya atama va uslubiy nuqtaiy nazzardan hodisa sifatida nima ekanligini ko'rib chiqaylik. Bugungi kunga qadar biron bir lug'at yoki ma'lumotnomada "integratsiya" tushunchasining uslubiy ta'rifi topilmagan. Ushbu muammo bilan uzoq vaqtidan beri shug'ullanib kelinganiga qaramay, ushbu masalada hali ham yagona nuqtai nazar mayjud emas. Tadqiqotchilar integratsiyani turlicha talqin qilishadi. Bugungi kunda fanlararo aloqalar butun o'quv jarayonini qamrab olgan va bu nafaqat rivojlanib, mustahkamlanib, yangilanibgina qolmay, balki yangi o'sish - integratsiya ham berdi. Integratsiya endi shunchaki mavzular o'rtaсидаги bog'iqlik emas, balki bitta darsda o'quv intizomining kombinatsiyasi bo'lib, bu o'quvchilarni o'qitish va tarbiyalashga yangi yondashuvdir.

Integratsiya bugungi kun darsi uchun ijodiy mehnat qilayotgan har qanday o'qituvchini befarq qoldirmaydi. Integratsiya - fanlararo bilimlarni (integrativ bilimlarni) chuqurlashtrish va oshirish, ularni shakllantirish bilan shug'ullanadi. U har xil turlar, usullar, usulular, fanlararo integratsiya ob'yektlari asosida tuzilgan. Endigina mактабга qadam qo'ygan boshlang'ich simf o'quvchilariga fanlarni o'zaro bog'lab va farqli jihatdan asoslab o'rgatish bir muncha qiziq bo'lsa, yuqori sinflarda o'qiyotgan o'quvchilarining diqqatini, e'tiborini tortadigan qiziqishini oshiradigan jarayon bo'lib xizmat qiladi. Integratsiyaning asosini fanlararo aloqadorlik tashkil etadi va o'zining rivojini integratsiya g'oyasida topadi. Integrativ mazmunga ega bo'lgan premetlarni o'rganish bo'lajak mutaxassislar bilimi, ish usulublari, shaxsiy fazilatlari ya xil, bir butunligini ta'minlovchi omil sifatida qaraladi³.

Turi mavzulardagi bilimlarni birlashtirish integral dars yordamida amalga oshiriladi. Integratsiyalashgan ta'limming asosini yaxlit dars tizimi tashkil etadi. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirishda yashirin aloqadorlik va bog'lanishlarni aniqlay bilish, fanlararo bog'lanish, ya'ni uzyiylikni ta'minlash bugungi kuning eng dolzarb masalalaridan biridir. Chunki fanlararo aloqadorlik ta'minlangan holda, darsni tashkil qila olgan o'qituvchi o'quvchilarida o'zining faniga bo'lgan qiziqishini oshiribgina qolmasdan, mazkur fanni o'zlashtirishga yordam beradi. Fanlararo aloqadorlikni tizimli tarza amalga oshirish natijasida o'quv-tarbiya jarayonining aloqadorligi sezilar darajada ortadi. Shu bilan bir qatorda, o'quv fanlariga oid bilim va qiziqishlarini rivojlantirishning muhim sharti hisoblanadi. o'quv materialini mavzular bo'yicha tahlil etish yo'li bilan turli o'quv

² Mavlonova R.A. va boshqalar. Pedagogika T., 2021 yil.
³ Umumiy o'rta ta'limming milliy o'quv dasturi. Adabiyot. – Toshkent, 2021

International Conferences

Open Access | Scientific Online | Conference Proceedings

Date: 17th December-2023

predmetlarini qaysi mavzulari bir-biri bilan aloqadorligi yuzasi ravishda aniqlansa, tarkibiy tabhil etish orqali o'quv materialini tashkil etuvchi tushunchalar, daiflari, qonuniyatlar, hukm, xulosalari, tasavvurlari orasidagi aloqadorlik o'matiladi. Fanlararo aloqadorlikning qanday shaklda qayd etilishi undan foydalanuvchining imkoniyatlariiga bog'liq.⁴

Ta'larning interaktiv kursi ko'rgazmali ta'lum tizimi bo'lib, integrativ bilimlami chuqurlashtirish va kengaytirish asosida ko'rgazmali mahoratni vujudga keltirish sirlarini o'rGANADI.

Ko'rgazmali ta'lum tizimi turli xildagi turlar, shakliar, usullar, obyektlar asosida qurilgan. Integratsion kursning maqsad va vazifalari matab tabiiy-iimiy ta'lum tizimida tavsiflanadi. Bilimning integratsiyalashgan (ko'rgazmali) tarmog'ida integratsiyalashning usul va visitalari: ta'lum rejasidagi o'qitish joyida vaqtning hajmiga qarab, shu kursni to'la o'zlashtirish vaqt o'quvchilarning o'zlashtirish darajasi - ko'p maqsadli va rang-barangliliqi hamda ko'p funksiyaga egaligi bilan tavsiflanadi.

Integratsiyalashgan mashg'ulotlarda didaktik va psixologik talabarni hisobga olgan holda muayyan o'quv predmeti doirasida maxsus tashkil etilgan individual hamda alohi'da guruhlarda jamoa bo'lib olib boriladigan ishlar orqali hamda turilcha murakkablik darajasida bo'lgan topshiriqlarning har tomonlama o'ylab ishlab chiqilgan tizimi har bir mavzuning o'zlashtirilishi muayyan pedagogik shart-sharoitlarni talab qiladi. Bunday sharoitda ta'lum rivojlanishiga nisbatan ilgarilab boradi. Olimarning fikricha, bir fan ikkinchi fandagi savollarni, masalalarni yechishda bir vosita hisoblanar ekan. Ana shunday bog'lanishi lozim bo'lgan fanlardan biri ona tili va adabiyotdir. Bularga qo'shimcha tarza tasviriy san'at, tarix fanlarini ham uyg'unlashтирish fan doirasini kengaytiradi.

Qayerda ikkita fanning o'zi emas, balki ko'proq fanlar integratsiyalansa, fanlarning aloqolar rivoji kuchayadi. Bunday darslar o'quvchilarni so'zga, ranglarning turfa olami, tovushlar sehriга chuqur kirib borishinga ko'maklashadi, savodli, og'zaki va yozma nutqlari shakllanishiga yordam beradi, uning rivojlanishiga va boyishiga estetik didni oshirish, san'at asarlarini tushunish va to'g'ri baholay olishga, Vatan tabiatini go'zalligi va boyligini his etishga o'rgatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022 - 2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" 2022 yil 28 yanvardagi PF-60-son Farmoni. <https://lex.uz/docs/5841063>
2. Mavlonova R.A. va boshqalar. Pedagogika T., 2021 yil.
3. Umumiy o'rta ta'luming milliy o'quv dasturi. Adabiyot. – Toshkent, 2021.
4. Kashimova M.K. Boshlang'ich ta'linda innovatsiya va integratsiya Darslik. T.: -2023.

---

⁴Xashimova M.K. Boshlang'ich ta'linda innovatsiya va integratsiya Darslik. T.: -2023.

Internet saytlari

1. <http://akt.uzduu.uз> - Aktorot kommunikasiya technologylардан сеналы foydalаниш тизими
2. <http://www.google.com> – ономаатеп internet-qidiruv tizimi.
3. <http://www.let.uz> - O'zbekiston Respublikasi qonunkiligi ma "Turmush hazzasi"
4. <http://www.tdpn.uz>
5. <http://www.uzedu.uz> - Xalq ta liman va moliyning raʼsini web sayti
6. <http://www.ziyouzeti.uz> - Atborot ta liman portalı